СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 34. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 11-го лютого, 1937. VOL. XLV. No. 34. Jersey City, N. J., Thursday, February 11, 1937. THREE CENTS

БОРОТЬБА ЗА РЕФОРМУ СУДУ

ВАШИНГТОН. — Провідники більшости в палаті послів конґресу постановили старатися перерти закон про добровільне уступлення з уряду суддів найвищого суду за пляном президента Рузвелта. На основі цього пляну кожний член найвищого суду має уступити з уряду з повною пенсією з досягненням 70-го року життя.

Лідери не думають перепирати інших постанов проєкту президента, сподіваючися, що ухвалення одної частини дасть нагоду кільком суддям уступити зо становища, що знов дасть президентові нагоду іменувати нових суддів. Лідери видно не хочуть переводити всього проєкту президента Рузвелта, рахуючися з великою опозицією проти цього проєкту.

Розпити ґазетярів серед членів сенату показують, що за проєкт Рузвелта стоять усього 11 сенаторів, проти 16, а нерішених є 11.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ РЕФОРМИ СУДУ ПОЗА КОНҐРЕСОМ.

ОСТИН (Тексас). — Опозиція проти проєкту президента пішла так далеко, що проти цього проєкту заявляються навіть стейтові леґіслятури. Наприклад, обі палати леґіслятури стейту Тексас, з котрих кожна має поважну більшість членів Демократичної Партії, ухвалили подавляючою більшістю резолюцію, з закликом до представників стейту в конґресі спротивитися реорґанізації найвищого суду Злучених Держав за пляном Рузвелта.

Стейтовий сенатор Голбрук підчас дебати над цею резолюцією критикував президента за те, що, мовляв, він не сказав народові наперед, як задумав реформувати найвищий суд. Якби цей плян Рузвелта мав увійти в життя, говорив сенатор, то президент дістав би таку диктаторську владу, яку має Гітлер або Мусоліні.

ЛЕҐІСЛЯТУРА ЗА ПРИВЕРНЕННЯ СТАРИХ ЗАПЛАТ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — В леґіслятурі внесено три законопроєкти про привернення давніх платень міським робітникам.

Як видно з дебати в обох палатах, більшість членів леґіслятури буде голосувати за скасування обниження заплати через депресію.

ВЕЛИКА ЛЕТНИЧА КАТАСТРОФА.

САН ФРАНСІСКО (Каліфорнія). — У вівторок вечором влетів у води заливу Сан Франсіска великий літак підприємства „Юнайтид Ер Лайнс", що мав на собі трьох людей залоги та 11 пасажирів.

Яка буда причина катастрофи, невідомо. Досі не знайдено ні одної особи, що була на літаку. Припускають, що згинули всі.

ТРОЦЬКОМУ НЕ ВДАЛОСЯ ГОВОРИТИ ТЕЛЕФОНОМ НА ВІЧЕ.

НЮ ЙОРК. — Коло півсеми тисячі осіб зібралися в салі Гіподрому на віче, скликане Американським Комітетом Оборони Троцького для протесту проти закидів, піднесених проти нього большевицькою диктатурою Сталіна. Організатори плянували, що на вічу має промовляти з Мексика самий Троцький. Одначе Троцький не міг говорити, бо, як кажуть телефонічні підприємства, телефонічна лінія з Мексика до Ню Йорку була перетята.

Троцький подав був ґазетам наперед текст своєї промови. В ній Троцький заявляє свою готовість зявитися на суд у Росії, якщо безсторонна коміся розсліду признасть його винуватим закинених йому сталінівським урядом зносин з японським і німецьким урядом. Троцький називає Росію домом божевільних людей.

ПРИЗНАЄТЬСЯ НА СУДІ ДО ВБИВСТВА.

НЮ ЙОРК. — Через своїх адвокатів 33-літній мурин Мейджор Ґрін признався в стейтовім суді повіту Квінс до вбивства пані Гаріети Кейс.

Адвокати оборони видно хочуть піддати суддям думку, що Ґрін допустився вбивства в приступі якоїсь невідомої люти та в цей спосіб урятувати Ґріна від засуду за вбивство першого ступня, за котре належиться кара смерти.

ВЕЛИ ДАЛІ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗА АВТОМОБІЛЬНИЙ СТРАЙК.

ДІТРОЙТ (Мішіґен). — За зусиллями стейтового ґубернатора Мерфія велися тут далі конференції представників Генеральної Моторової Корпорації та представників юнії, що веде страйк автомобільних робітників у Флинті. Каже Мерфі, що конференції будуть вестися далі та що вони вже дали певні позитивні висліди, бо обі сторони вже полагодили компромісом деякі спірні питання.

10 ТИСЯЧ УЧИТЕЛЬСЬКИХ КАНДИДАТІВ БЕЗ ПОСАДИ.

Остання статистика виказує, що в Польщі є тепер поверх 10,617 незанятих учительських кандидатів, з того 3,045 мужчин і 7,572 жінок. Майже половина з них відбула безплатну практику. Оптимісти кажуть, що всі вони до трьох літ одержать посади, тому, що передбачається 12,000 нових етапів, не числячи опорожнених шляхом нормального убутку.

ЕЛЕКТРИЧНА ЛАПКА В ОБОРОЗІ.

В українській захоронці в Бучачі часто крали сіно з оборогів, тому слуга окружив їх дротом, крізь який переходив електричний ток високої натуги. Безробітного мясаря Ковальського, що хотів переночувати в одному з тих оборогів, ток так сильно поразив, що прийшлося перевезти його до шпиталю.

ОСЛІП ВІД ВИБУХУ ДИНАМІТНОГО НАБОЮ.

12-літній М. Роттерман у Корневі, повіт Городенка знайшов, як каже, на стриху, динамітний набій і так довго ним маніпулював, аж набій вибухнув і покалічив йому лице та око так дуже, що він осліп. Підчас ревізії знайшли в хлопця ще 6 таких набоїв.

ЕПІЛЬОҐ СПОРУ ЗА ЦЕРКВУ.

Луцький окружний суд на виїздній сесії в Ковлі розглядав справу довголітнього спору між греко-католицькою і православною парохією за церкву в Дубечні. Одної неділі православні пробували добутись до церкви і заняти її силою. На лаві обвинувачених засіли 28 селян під закидом нападу на церкву. Провідника православних, Теодора Соботовича, і сімох інших засуджено по одному рокові вязниці, а 14 по 8 місяців. Інших увільнено.

КРАЇНА НЕРВОВИХ.

У звязку із всесоюзним зїздом психіятрів і невропатольоґів, у „Правді" появилася вістка, з якої довідуємося, що у СССР ніхто не опікується нервовоненормальними дітьми. Нема психіятричних клінік і тому виростає багато людей, що не мають повної працездатности, бо впору їх не вилікувано з нервових недуг. Стан нервово-хорих погіршується з огляду на лихі умовини праці у фабриках та інших заведеннях.

ДИКИ ПОЖЕРЛИ ВБИТУ ДІВЧИНУ.

В лісі Липско біля Замостя знайшли останки жіночого трупа. Доходження виказало, що це останки Гелени Боянівної, яка удержувала любовні зносини зі Збіґневом Фльоріяном, будівельним техніком із Замостя. Фльоріян хотів оженитись і зірвати зносини з Боянівною, яка почала його шантажувати. Доведений до крайности, він підчас проходу в лісі застрілив її. Тіло вбитої залишив у гущавині, де пожерли її дики. Душогуба арештовано.

СТРАЙК ПІД ЗЕМЛЕЮ.

На будові підземної залізниці в Ню Йорку, що буде йти попід Шесту Евеню, вибух страйк робітників, що працюють під землею. Моторові вози з піском і камінням, що задержалися на дорозі, стримали всю комунікацію на кілька бльоків довколо. Візвана поліція вислала більший відділ поліцаїв, щоб стерегли маґазинів динаміту, котрого вживається при висаджуванню скал під землею. Самий контрактор промовив до страйкарів і по кілька-годинних переговорах більшість страйкарів вернулась до роботи.

А МАСИ ГОЛОДУЮТЬ!

З урядових кол Бразилії запевняють, як повідомляє Авас, що бразилійські власті набули окремі машини, щоб чимскорше нищити надмір запасів кави. Цими машинами можна знищити 10,000 мішків кави денно.

НОВОБРАНЦІ, ЩО НЕ ЧУВАЛИ ПРО ВІЙНУ 1914-ГО Р.

У Франції переводять з новобранцями іспит, щоб устійнити їх умовий і культурний рівень. Новобранців з Нансі питали, що знають про велику війну. Висліди цього іспиту були неймовірні: з 350 новобранців 100 взагалі не знали, що світова війна почалася 1914-го р., як довго вона тревала й т. п. Чимало з них навіть не знали, де полягли їхні батьки.

З НОВИХ ВИНАХОДІВ.

Нашу добу характеризує незвичайне багатство винаходів, що улекшують та упрощують багато ділянок життя. Винаходи не все є чимсь дуже скомплікованим; часто воне є дуже прості. Ось два такі винаходи дуже пожиточні, а захопливі своєю простотою. Недавно анґлієць інж. Г. Бартон збудував човен-пливак, що може стати у пригоді літакам, які нпр. з причини дефекту мотору мусять осідати на морі.

Цей пливак зроблений з кавчуку та імпреґнованого полотна, має форму перстеня. Він спеціяльною линвою привязаний до хребта літака. Коли літак мусить осідати на воді, залога звязує пливак із бутлею згущеного повітря, яке виповнює миттю пливак. Цей човен-пливак, не лиш не дає потонути залозі літака, але втримує і сам апарат на воді.

Другий цікавий винахід — це окуляри-рефлектор, винаходу австрійця Б. Адлера. На обвідці звичайних окулярів він помістив маленьку жарівку з рефлектором, який кидає перед себе сильний сконцентрований промінь. Дріт, прилучений до кінця окулярів за вухом, провадить до малої батерійки, що міститься в кишені нпр. камізолі. Цей винахід дозволяє на орієнтацію у зовсім темному терені, не займаючи рівночасно рук. Він освітлює кожний предмет, на котрий звернемо очі.

Практично він має значіння нпр. для лікаря, що несе поміч раненому вночі, для старшини, що вночі студіює мапу, для шофера, що в ночі мусить направити дефект самоходу, тощо.

КРАДІЖ ДОЛЯРІВ НА ПОЧТІ.

В Тарнові арештовано почтового урядовця Ігн. Старжика у звязку з частими крадіжами американських листів. Перед арештуванням переведено в його бюрку ревізію і знайдено 42 доляри. Старжик був пять літ соймовим послом і мав марку суспільного діяча.

ЗАГАДОЧНЕ ВБИВСТВО.

У селі Губині, горохівського повіту, на Волині, знайшли Г. Процана, вбитого палицями на полі. Процан вступив недавно до польської організації „Кракус". Під замітом убивства Процана з політичних причин арештовано Е. Поліщука, А. Новосада й А. Андріюка.

СМЕРТНІ СТРІЛИ ЗНЕВОЛЕНОЇ ДІВЧИНИ.

Перед кількома місяцями 18-літня Байля Матерштайнівна застрілила в селі Ґжималки під Варшавою сина тамошнього війта, Степана Рашинського. Тепер карні доходження замкнені, а акт обвинувачення виготовлений. Дівчина борониться тим, що її зневолив Рашинський, що обіцяв з нею оженитися й перейти на юдаїзм. Опісля Рашинський не додержав обітниці, а коли дівчина попала в тяжу, дійшло до бурхливої розправи. Підчас цієї розмови в мешканні Рашинського Матерштайнівна видобула з шуфляди револьвер його батька й 4-ма стрілами позбавила його життя.

ТАЙНА ЕКСПЕРЕСУ.

На лінії Страсбурґ-Вентімілія на Рівієрі курсує експрес ч. 759. У цім поїзді траплялися дуже часто таємничі випадки затроювань пасажирів, які сильно хвилювали французьку поліцію; поліція рішила прослідити цілу справу. Тому почали слідити докладно все, що діється в поодиноких залізничих переділах. Одного разу скоїлась пізнім вечором в експресі така подія: Якийсь пасажир почастував поліційного тайного аґента папіроскою. Це ще не було зовсім підозріле, але аґента здивувало те, що пасажир частує папіроскою у переділі для некурців. Імовірно мав він у тому свою мету. Аґент виняв папіроску з етуї, швидко сховав її у своїм рукаві і закурив власну папіроску. Підчас курення і приязної розмови до переділу ввійшов новий подорожний.

Поліцист почав в однім менті вдавати, що його зморив сон. Тоді оба подорожні кинулись на нього і хотіли влити йому до рота якусь рідину і почали шукати портфеля. Одначе цим разом їм не повелось, бо аґент двома сильними ударами заморочив напасників і при помочі кондуктора та інших аґентів, які саме ввійшли до переділу, арештував їх. Крім тих двох злочинців арештували ще третього члена банди, яка бушувала серед подорожніх, що їхали до купелевих місцевостей на Рівієрі. У спілці зі злочинцями був теж один урядовець із страсбурської залізничої дирекції.

ЕСПАНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ПЕРЕВАЖАЮТЬ

МАЛЯҐА. — Після двомісячної боротьби, в якій обі сторони трималися відносно рівно, в останнім тижні еспанські революціонери здобувають рішучу перевагу. Здобуття Маляґи скріпило морально революціонерів і здеморалізувало лівих. Населення Маляґи дало військам ґен. Франка сердечне приняття. Всім остогидло „панування" червоних. В місті й околиці червоні понищили майже всі церкви. Нутро малязької катедри знищене цілком. Мистецькі скарби і золото вивезли не знати куди. Здобувши Маляґу, революційні війська продовжують наступ з полудня в напрямі Мадриду. Головний шлях, що лучить Мадрид з Валенсією, де сидить червоний еспанський уряд, перервано, отже Мадрид фактично відтятий від світу. Війська ґен. Франка, що окружають Мадрид, розпочали теж енерґійний наступ, щоб остаточно здобути столицю.

АНАРХІЯ В КАТАЛЬОНІЇ.

ПАРИЖ.—Чотири французькі соціялістичні посли, що їздили до Катальонії, яка знаходиться під пануванням еспанських червоних, в ціли провірення на місці, як там представляються справи, повернулись назад до Парижа і в парляменті здали звіт. Вони говорили, що в Барсельоні і цілій Катальонії нема фактично ніякої влади. В краю панують банди анархістів, які плюндрують його немилосерно. Посли підкреслюють, що для Франції нема ніякої потреби мішатися в цю еспанську війну й вона не повинна піддержувати ні одних, ні других. А один з цих соціялістичних послів посунувсь аж так далеко, що сказав, що коли вже Франція конче хоче котрійсь стороні помагати, то повинна помагати ґен. Франкові . . .

СОВЄТИ ЗАЖУРЕНІ МІЖНАРОДНІМИ ПОДІЯМИ.

МОСКВА. — Совєтські часописи починають виявляти поважний страх, чи супроти тих пересувань, що відбуваються в міжнародній політиці, Франція і Велика Британія зможуть їй помогти, колиб Совєти заатакувала Німеччина або Японія. З одного боку денервують їх заходи Рібентропа в Лондоні, а з другого успіхи революціонерів. Маючи під боком фашистівську Еспанію, Франція буде спутана й ледви чи відважиться зачіпати Німеччину. Супроти цього, заключають совєтські офіційні часописи, Совєти мусять числити в першій мірі на власну силу. В тому напрямку, говорять вони, працює сам Сталін і тому саме він старається знищити всяку опозицію в нутрі комуністичної партії.

НІМЕЧЧИНА ТІШИТЬСЯ З ПЕРЕМОГИ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

БЕРЛІН. — Уся німецька преса приносить обширні звіти і радісні наголовки з причини здобуття Маляґи еспанськими революціонерами й не скриває гадки, що враз з цею перемогою починає переважати над цивілізованим світом їх світогляд, а не комуно-марксівський. „Діпльоматіше Кореспонденц" говорить, що еспанські революціонери не підняли боротьби навіть проти еспанської соціялістичної партії, тільки проти міжнародньої червоної голоти, що обсіла Еспанію і плюндрувала її до самих основ.

КУЛАЧНА БОРОТЬБА В БЕЛЬҐІЙСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

БРІСЕЛЬ. — У бельґійськім парляменті в часі дебат над політикою уряду в еспанських справах вибухла кулачна боротьба між послами фашистівської орґанізації Рексу і соціялістичними послами. Бельґійські соціялісти між собою поділені. Одні з них, що симпатизують з бувшим міністром Вандервельдом, є за те, щоби помагати еспанським лівим. Інші проти цього. Новий міністер закордонних справ, Поль Спаак, теж соціяліст, заявив у парляменті, що в обличчі нової світової війни нинішній соціялізм не може йти шляхом старого соціялізму. Він гостро виступав проти Совєтів, кажучи, що вони вводять „пролетарський фашизм".

ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС ПРО СОВЄТСЬКУ АҐІТАЦІЮ.

ВАРШАВА. — Ґазета „Польска Збройна", що є офіціозом польського диктатора Сміглого-Ридза, містить протест проти все-зростаючої протипольської пропаґанди в Совєтах. Совєтські часописи широко розписуються про те, як у польській армії зле трактують людей і як польські вояки незадоволені зі своїх офіцирів. Тих відомостей ніби достарчають совєтським часописам польські дезертири, що втекли з польської армії. „Польска Збройна" дивується, де є причини і джерела цеї протипольської пропаґанди в Совєтах.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ СМІЄ МАТИ ШКОДИ

Інформації, які одержує наш часопис з ріжних відділів у справі виборів делеґатів на наближаючуся конвенцію У. Н. Союзу, змушують нас заговорити ще раз про ту саму справу, яку ми вже раз порушили.

Як відомо, ми держимося в нашій орґанізації таких засад, щоб у цій народній установі заважувала рішення загалу членства. Знаємо далі, що наш загал виконує свою волю через своїх речників, себто вибраних ним делеґатів, що вибирають зпоміж себе головний уряд, який переводить у життя те, що є згідне з бажаннями загалу й інтересами орґанізації. Все це є відомі й зрозумілі справи. Залишається ще тільки одно, що є теж відоме, але до чого багато наших членів не хочуть чи не вміють застосуватися. А це те, що в нашій орґанізації вирішуються справи голосуванням у такий спосіб, що більшість заважує і рішає. Та ми, хоч як часто й багато говоримо про демократію, домагаючись на словах демократичного способу правління, в практиці часто не хочемо приноровитись до примітивних засад демократизму. Ось так поступаємо в багатьох випадках і з вибором делеґатів на конвенцію.

Демократична система не є ідеальною. Її встановили люди і люди її переводять у життя. А тимсамим при її практичнім застосуванні трапляються як не надужиття, то ріжні недомагання. Нема тут нічого особливого, що коли хтось кандидує на якийсь уряд, за ним тягнуть його приятелі, знайомі, куми. Таке буває по всьому світі й воно навіть до певної міри природне. Певно, що воно може бути в багатьох випадках шкідливим явищем, бо таке „кумівство" може, наприклад, не допустити в якімсь відділі до вибору дійсно заслуженого члена на делеґата. Та назагал ми вже стали свідомішими і вміємо розріжняти добро загальне від задоволення амбіцій поодиноких людей чи гуртків. Тому ми віримо, що назагал будуть вибрані подавляючою більшістю такі делеґати, які будуть кермуватися на конвенції У. Н. Союзу виключно добром орґанізації й народньої справи. Та це не зміняє цеї обставини, що в багатьох відділах повстав через вибір делеґатів заколот, що зчинилася там гризня, що є там між членами роздори, а все те з великою шкодою для самої орґанізації. Таким роздорам мусить бути положений кінець. Вибори делеґатів на конвенцію не сміють ослаблювати У. Н. Союзу. Бо виборчий час це такий час, у якім ті, що хочуть бути дійсними репрезентантами відділів У. Н. Союзу, повинні ділами заманіфестувати свою відданість ідеї, на якій побудовано нашу орґанізацію. А це найкраще виявити придбанням нових членів.

В ЕСПАНІЇ

(З Франції для „Свободи").

Преса багато розписується про чужинців, що беруть участь в еспанській революції — по боці ген. Франка й мадридського уряду. З тих звідомлень може витворитися враження, ніби ціла війна провадиться самими чужинецькими відділами. Та яка велика є їх дійсна роля в подіях?

Охоплений громадською війною, 25-міліоновий еспанський нарід самий активно анґажований в боротьбі. В грудні штаб ген. Франка встановив, що армія націоналістів (враховуючи сюди старі кадрові частини мобілізованих, мілітаризовані відділи фаланґістів і т. д.) виносить 600,000 людей. Збройні сили червоного мадридського уряду своєю чисельністю приблизно такіж як у націоналістів. Отже обидві воюючі сторони розпоряджають поверх 1 міліоном всяківеспанців. Области, вже опановані владою ген. Франка, начисляють 14,000,000 населення, а під владою червоних залишилося 11,000,000.

В порівнянні з місцевими (еспанськими) збройними силами, скількість чужинців, що беруть участь у війні, представляється, таким чином, не так то дуже значно. Вона побільшилася щойно в останніх місяцях, коли Німеччина й Італія вирішили чинно протиставитися замасковоному втручанню Москви в еспанські справи. Перший почав вербувати чужинців комуно-соціялістичний „Народній Фронт".

Коли вибухла революція проти червоного еспанського уряду, цей останній уже за перший місяць перевів через французький кордон кілька тисяч чужинців-добровольців. Ці перші відділи брали участь у боях за Ірун. Їх названо „добровольцями Комінтерну"... Чекала їх сумна доля! Під Іруном війська ген. Франка відрізали їх від французького кордону і винищили до ноги. Ця рішучість, застосована до міжнародніх большевицьких частин, послужила підставою до перших поголосок (в частині европейської преси) про „фашистівський терор"...

Після цього довший час нічого не було чути про добровольців із закордону, але комуно-соціялістичний еспанський уряд нишком провадив у цілій Европі пропаґандно-вербункову акцію, звертаючи увагу головно на безробітних у ріжних країнах. Вербували в імя „оборони здобутків революції". Користувались тут ще й підтримкою Москви, безпосередньо й через закордонні комуністичні партії. А далі, ще й золотом еспанського державного банку, що залишився в руках мадридського державного уряду. Цей останній „засіб" мав у справі вербування чужинців рішальне значення... Не вадить зазначити, що золотий запас, який знайшовся в посіданні комуно-соціялістів, обчисляли на суму $500,000,000!

Досить вказати, що найманим до своєї армії чужинцям-летунам червоні визначали місячну платню по $1,500! Звичайно, поруч із цим червоні пропаґатори старалися придбати „гарматне мясо" й по дешевій ціні. Для цього послугувалися вони гаслами „ідейности" з одного боку й матеріяльною нуждою безробітних з другого. Але їм потрібні були насамперед ріжні спеціялісти-техніки воєнної справи, а таким доводилося платити дуже великі суми. Так за перші чотири місяці війни мадридський уряд навербував кількадесять тисяч добровольців із закордону.

З них сформовано так зв. „інтернаціональні бриґади". Згруповані вони за національностями. Журналісти називають ці бриґади „Вавилоном" — десятки мов і типів! Як вони розділюються (за національностями)? Кореспондент „Еко де Парі" дає такі цифри. В січні в еспанській червоній армії перебували до 47,000 чужинців, навербованих тільки в самій Франції. Так у районі Парижа набрано: 9,500 французів, 3,000 італійців, 2,000 німців (жидів, що еміґрували з Німеччини), 500 бельгійців, 400 чехів. У північних департаментах Франції: 3,000 французів, 3,000 бельгійців, 1,000 італійців, 300 англійців, 250 чехів і т. д.

Вербування добровольців відбувалося також у Бельґії, Анґлії, Чехословаччині, Швеції, Норвеґії й, самозрозуміло, в совєтському Союзі. Загальна скількість добровольців з цих країн доходить 35,000. Отже в рядах червоної еспанської армії знаходиться до 80,000 чужинців. Головним шляхом їх перетранспортування була Франція. Морське сполучення використовувалося для цеї цілі порівнюючи рідко, з уваги на ту небезпеку, що її представляють воєнні кораблі ген. Франка на комунікаційних водних шляхах.

Щодо армії ген. Франка, то еспанська й закордонна комуно-соціялістична преса намагається вмовити в опінію, ніби вона в більшости складається з німецько-італійських „дивізій". На ділі, еспанські націоналісти послугуються допомогою чужинців у меншій мірі, ніж червоні. Ще на початку грудня м. р. скількість закордонних добровольців у націоналістичній армії була зникаючо мала. Навіть славнозвісний закордонний леґіон з Марока, про який пишуть, нібито він складається з абарів, в дійсності начисляє в свойому складі до 85% еспанців (між іншим, еспанський леґіон в Мароку власне тим і ріжниться від інших подібних кольоніяльних леґіонів, що складається переважно не з чужинців — хоч і називається „закордонний" — а з корінних еспанців).

До грудня у ген. Франка перебувала тільки невелика скількість чужих воєнних спеціялістів і летунів. Щойно після того, коли червоний уряд поширив у цілій Европі свою вербункову акцію і революціонери звернулися за зверхньою допомогою до наближених їм ідеольогічно чинників (насамперед до Німеччини й Італії). Сумний досвід (наступ ген. Франка на Мадрид спинили головним чином совєтські й „інтернаціональні" бриґади, засоблені тенками й літаками) змусив еспанських націоналістів в останньому часі й собі почати масове втягання закордонних чужинців в армію. Але й тепер їх там далеко менше, ніж у таборі червоних. В даний мент в армії ген. Франка перебуває приблизно до 10,000 німців, 15,000 італійців, і 5,000 інших національностей. Разом до 30,000 людей.

Цікаво зазначити, що поки в усіх країнах Европи йшла гарячкова вербункова діяльність еспанських комуно-соціялістів, закордонна преса додержувала мовчанку... Але досить було почати це саме робити націоналістам, як світову опінію просто стрясло розрене виття Москви і її закордонних підголосків! Перший крок у тому напрямі зробив совєтський посол у Лондоні, Майський, домагаючись від англійського уряду заборони висилки добровольців в Еспанію. Вслід за цим почалася шалена кампанія закордонних комуністичних і соціялістичних партій (підтримуваних ріжними „лібералами", „масоно-гуманістами", „пацифістами") проти підтримки ген. Франка. Аґітацію поведено теж в імені „свободи", роздмухуючи справу до значіння міжнародньої політичної проблеми. В останніх тижнях (у звязку з поголосками, ніби Німеччина окупує еспанське Мароко) ці інтриґи малощо не привели Німеччину й Францію до рішаючого конфлікту. В тих днях в Европі поважно запахло було порохом...

Ціль цієї гри ясна: нацькувати так зв. „демократичні" держави (в першу чергу Францію) проти держав націоналістичних, змусити ці перші якнайтісніше звязатися з Москвою й стати її знаряддям у боротьбі з тою загрозою, що невблаганно насувається на совєтський союз із заходу й сходу. В цьому лежить „стратеґія" всіх потягнень Москви й закордонних совєтських чинників в еспанській справі. Коли ж їх теперішні домагання, щоб взагалі припинити висилку добровольців в Еспанію, розглядати під кутом зору даного моменту, то вони (ці домагання) також пояснюються дуже просто.

Москва й з нею всі ті, що зацікавлені в поразці ген. Франка, переконалися, що з причин технічних, комунікаційних, орґанізаційних та інших вони ніяк не зможуть конкурувати з Німеччиною й Італією, коли ці останні схочуть піти до кінця в своїй підтримці еспанських революціонерів. Звідси — чисто „ґешефтярська" пропозиція про невтручання в еспанські справи, що є предметом обрад дипломатії; мовляв: „ні нашим, ні вашим"... В цей спосіб червоні сподіваються виграти на часі й послабити шанси перемоги ген. Франка. Та ледви чи це їм вдасться, бо Берлін і Рим висловилися ясно й рішучо: комунімові в Еспанії не бути!

М. Орґанський, Париж.

ЯКИХ ВИБИРАТИ ЛЮДЕЙ?

Старокраєвий часопис „Наш Прапор" містить дуже цікаві заввааги, що відносяться до життя по наших селах. Між іншим читаємо там і заввааги з нагоди наближаючихся річних зборів до ріжних сільських народніх установ, як читальні, Соколи, Січі, кооперативи і т. д. Часопис підкреслює, що члени наших товариств замало присвячують уваги питанню, кого вибирати до проводу в орґанізаціях і дуже часто вибирають, кого попало, навіть таких, що то „перший раз зявилися на зборах", а тому, що той, що „показався", багатий чи який там. Наслідок такий, що такий новибраний вибір приймає, а потім „цілий рік нема жадної праці". Чому? Бо такий голова чи урядник навіть не знає, як повести працю. А далі читаємо ще таке:

„Перед виборами до проводу товариств пхаються дуже часто „мудраґелі", хитруни. Це безхарактерні людці, що тим способом думають дістатися до громадського корита, тому, що чують гроші в касі товариства".

Такі „патріоти", визискавши товариство, виставляють своєю поведінкою село на „посміховище і сором", але вони про це не дбають, бо по такій „праці" скриваються в кут і не дають потім про себе знати.

„Наш Прапор" дає таку науку тим, що вибирають провідників:

„Не дивімся на багатих людей, оминаймо „мудраґелів", „гуррапатріотів"! Не силуймо нікого брати на себе обовязків проводу, коли хтось відмовляється. Заздалеґідь підшукуймо людей твердої волі, сильних духом, непохитних, сталого як криця характеру, ідейних, що національне добро цінять вище як своє власне. Вибираймо до проводу людей чесних, свідомих свого завдання, людей, що підпорядковуються зарядженням і поученням своїх центральних та повітових установ, які чейже добра бажають своїм низовим посестрам"

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. М., Дірборн, Міш.—Просимо писати. А як буде надаватися до друку, радо помістимо.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(124)

І не подивиться в її безодню очей, і не осушить ті сльозини, хоча ціла його істота обнята пожежою великої любови. Не вчило його життя пестощів. Було завжди й холодне і всі очі дивилися вперед насуплено й суворо. Чорна земля, чорна долоня, чорний хліб. Ні, ні, сину чорної землі! Тобі не лестощі, тобі мовчазним бути. Тобі горіти страшною думкою і в серці, в мязах тіла складати силу. Схід і захід сонця несуть на тебе вогонь, потопу, мор і меч. Ніхто, ніхто на цілій широкій землі, ніхто не розділить тягарів твоїх. Сам один, по коліна в твердій землі, ти здвигнеш налитими пружними мязами і струснеш плянетою. Так буде.

Батько. Він сидить на лаві, погрузлий у думи свої. Не торкайте його. Коли він думає, хай все мовчить. Сьогодні дума його насправжки особлива. Обличчя його закрите туманом і тільки невиразні контури брів, чола, носа, бороди. Здається, він далеко серед широкого поля вкопався в землю і головою торкається хмари. Чорні, густі мраки налітають, закутують його, колотяться і рвуться далі. Володько не відважується озватися до батька свого. А слова є. Слова самі гуснуть у горлі й печуть. У хаті порожньо. Катерина й Хведот сплять у клуні.

— Так, кажеш, і ці відступають? — вириваєтся з батькових уст.

— Дуже спішно, — відповідає Володько.

Мовчазлива перерва. Батько хвилюється. Син і мати дивляться на нього і не розуміють його. — А той... — починає поволі продовжувати мову батька. — Нічого він тобі не згадував?

Володько не розуміє. Дивиться на батька широко відчиненими очима.

— Хто, тату?

— Ну, а той, що з тобою їхав.

Володько думає й хитає головою. — Питався тільки, чи не пізнаю його...

— І більше ні? А до мене прийшов... — Тут знов перерва. Матвій змагається сам з собою. Слова не йдуть на язик. — Прийшов і каже: знаєте, дядюшка, мене? Я знизнув плечима. Ні. Не можу, кажу вас знати. Народу стільки перейшло. За сто літ стільки не перейде, як за ці роки. Були й такі й сякі. Були добрі, були злі. Шлях, кажу, коло нас і земля наша для всіх вітрів відкрита. Йди, хто хоч. Не питаємо, хто.

Матвій перериває мову і дивиться в землю. Права його долоня спокійно лежить на коліні. — А після... Каже: чули щось про Василя? Подивився я на нього і сам відгадав усе. Нема нашого Василя.

— Нема?

Володько звівся на ноги. Очі його широко відчинені. Він не вірить. Це не можна повірити. Ніяк не можна. Он і мати не вірить, але й вона встала. Всі повставали й дивилися так, ніби між ними сам Василь. Ніби він, і не він. Не можна, щоб його не було на світі. Всіж бачать його перед собою таким, як того літнього дня, коли він примчав каштаним конем до дому. А може то був тільки сон. Може не було Василя, ані того дня, ані взагалі нічого на світі не було. Сон був і всі не вірили в нього, бо не сила було вірити. А може це тепер сниться. Ніч темна і глибока. Навколо, як широкий наш край — ніч одна, а тоді всеж таки всі бачили ясне сонце.

Матвій, мов з каменя січений. Він завжди такий, коли треба. Тоді на його чугунних долонях ще виразніше випинаються галузки жил, а очі металем горять. І, видається, навколо громи бють, а він грудьми в груди проти всіх сил. Вража куля десь там на полях стяла його сина. — Ну, сказав Матвій. Більше ми не могли зробити.

А Володько повний подиву, як і колись. І тоді, і тепер він любить батька свого, свого великого, свого дужого. Неймовірна вістка з большевицьким обозом прилетіла. Хата погрузла у глибину, у прірву, лиш батько один над усім. Хай. Так сказала земля, так хотів її Бог.

Прийде ранок завтра і другий син разом з сонцем встане і піде. І понесе спомин про Василя над полями, над селами і містами. Мов книгу велику кладе перед очима і бачить, що було. Від дошки до дошки перечитав її. З гарячою уявою, з палаючима очима. Темними ночами виривав думу за думою і складав їх у відповідні місця.

Полями, довгими шляхами, через села та міста проходили не люди, а тіни того, що прийде. Проходили міліонами. Отам далі падали, мов у прірву. Не було їм ніяк вороття, бо треба було йти і треба було впасти. Яка безодня облич, яке число очей. Потом всіяні їх куті з металю лиця.

Полки, дивізії — їх безліч, мов гнані вітром сюди й туди, пройшли. Тяжкі копита з підковами і дужі грудниці і посторонки круті і хомути. Колеса двоколок крають шляхи. І батерія за батерією — жерла барви вялої трави в чохлах. Повслі йдуть вони, поволі обертаються велитенські колеса, поволі ступають копита, а земля вгрузає. Кокарди, патронташі, тесаки, за ними салдати.

Минулось. Натомісць встала леґенда, якої ще не було. Предки вийшли з могил і на тачанках пройшли степами. Вони боролись і побороли, вони шукали і знайшли. Хай будуть благословенні дні, коли сонце світило їм. Хай память про них во віки царствує. Он їх сліди і по них ідуть, все йдуть, все нові, все спрагнені перемоги. І коли ті, що увійдуть у землі свої переможні, стануть до сходу і до заходу — на всі сторони великого світу, вони засвідчать: землі ці куплені за піт і кров поколінь. Во віки вічні хай живуть на них вільні люди. Чуйте, глухі, і бачте, сліпі! Ми кажемо це вам усім — навіть тим, що ненавидять, і тим, що не вірять.

(Кінець).

— Чи ви ще заручені з Марійкою?

— Вже ні, бо . . .

— Знаю, знаю. Здоґадуюся. Мені не випадало мішатись у ваші справи й оповідати, яка то страшна меґера . . . Та тепер . . . Як жеж ви викрутилися з ролі нареченого?

— Я оженився з нею.

До муринського села в глибині джунґлів прийшов місіонар. Як кацик побачив місіонаря, викликнув урадуваний:

— Як добре складається! Самі небеса прислали мені тебе! Лікар казав мені їсти біле мясо!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НОВІ ЧАСИ — НОВІ ЗВИЧАЇ.

Фабрикантам приходиться останніми часами боротися часто з новим засобом боротьби робітників проти підприємців, з так званим „сидячим страйком", котрого техніка лежить у тому, що робітники, замісць не вертатись до роботи й не пускати інших робітників до роботи, заходять до фабрики й з неї не виходять.

Між засобами, якими фабриканти взялися боротись проти цеї нової техніки страйку, є агітація, що, мовляв, це не по американськи, що, мовляв, цей спосіб спроваджено з Франції. Тепер же, в Франції фабриканти скажуть, що страйк це англійська видумка, і все буде гаразд.

І НА ПОЛОВУ ЗНАЙДУТЬСЯ ГОРОБЦІ.

Здавалось би, що того роду аргумент нікому не промовить до розуму.

Але факти показують інакше: є люди такого складу голови, що як вони щось мають проти Франції, то для них сказати, що щось вийшло з Франції, вистарчає піти проти цього.

Дивно, що польська шляхта не знала цього засобу боротьби. Якби знала, то в часах аграрних страйків у Галичині в 1902-гім році могла би була сказати селянам: що ви беретеся за таке непатріотичне діло? Адже не знаєте, що страйк навіть англійську назву носить?

ЧИ СПРАВДІ З ФРАНЦІЇ?

Як деякі люди покивують головами на „фабрикантську агітацію, що, мовляв, „сидячий страйк" це французька новина, робітники, що цього засобу вживають, зовсім не свідомі того, що вона прийшла з Франції.

Хорватський імігрант Люіс Адаміч пише, що думка засісти в фабриці виринула самовидно таки в Америці.

Рівночасно з Франції пишуть, що хоч там уживають деколи „сидячих страйків", то вживають їх зовсім інакше, як в Америці. Там „сидячий страк" більше політичне оружя боротьби, толі як в Америці — „економічне".

„СИДЯЧИЙ СТРАЙК" У ЛЮБОВІ.

Як люди сперечаються за те, чи прийшов „сидячий страйк" з Франції, чи ні, автомобільні робітники в Флинті хопилися за цей засіб, щоб добитися поправи життя, а від них якийсь Гаролд Гулен, 30-літній мужчина з Екселзіор Спрингз, у стейті Мізурі, вжив його в своїй приватній справі.

Показується, що він залюбився в панні Флоренції Герлбот. Коли його залицянки станули „на мертвій точці", він рішився на драстичний спосіб, щось гейби „сидячий страйк": він заявив їй, що вже має по вуха її нерішучости, що він далі в такій непевности жити не хоче, та що коли вона йому не дасть відповіди, то він з її хати не вийде. І начитавшися, видно, про страйк, він добре на нього забезпечився. Він прикув себе ланцюхом до радіятора, а ключ сховав у кишеню. Він приніс зі собою добрий полуденок, щоб не зголодніти. Щоб йому не нудилося, приніс зі собою паку цікавих місячників. Щоби вигідно сидіти, приніс гумові подушки, які можна надувати повітрям.

Бачучи таку тверду постанову, дівчина загрозила йому, що закличе поліцію. Це його не застрашило, бо він самий був спеціяльним поліцаєм. До того не прийшло, бо замісць кликати поліцаїв, дівчина змякла й обіцяла віддатися за Гаролда.

І замітно, що дівчина йому не пробувала сказати, що „сидячий страйк" виходить з Франції.

І ТАКІ КЛОПОТИ.

В американських газетах розголошує одно підприємство свій небувалий твір: приготовляючися, видно, на коронацію короля Едварда Восьмого, підприємство виготовило пропамятну миску, в котрій на середині розмальовано погруддя короля з короною над головою.

Як звісно, король Едвард Восьмий зрікся престола, а королем став його брат. Тепер підприємство оголошує: спішіться з замовленням! З 48 стейтів і 2 територій приходять замовлення на цю миску! Як хочете мати коронаційну миску, спішіться, бо припаси можуть вичерпатися!

Отже не тільки Едвард має клопоти через свою резигнацію.

АНГЛІЙСЬКИЙ НАРОДНІЙ ХАРАКТЕР.

Телеграфують з Лондону, що англійський щоденник „Таймс" написав передовицю, в котрій гостро докорає англійцям за їх брак гостинности. Радить їм показатися гостинними для своїх заморських гостей з нагоди королівської коронації в травні.

Осторога дуже замітна тому, що рівночасно в деяких інших людей ідуть остороги, щоб не бути дуже гостинними. Є народи, що гостинність посувають до крайніх меж. Навіть кажуть: застався, а постався.

Нині ці народи говорять про словянську гостинність, хоч у Росії зо старої гостинности не багато лишилося. Яку сотку років тому німці говорили про німецьку гостинність, але під впливом розвою капіталістичної господарки з тої осталовної гостинности не лишилося нічого поза пусту фразу.

І ЦЕ КОШТУЄ.

Д-р Луіс Алдермен, краєвий директор виховного відділу Адміністрації Поступу Праць, подав до публичного відома, що неграмотність коштує Злучені Держави 1 біліон 200 міліонів долярів на рік.

Він каже, що неграмотність потягає за собою зменшення зарібкової здібности, а під зменшеною зарібковою здібністю він добачує зменшену поживність людини для краю. Отже неграмотність потягає за собою не лише духові втрати, але й матеріяльні.

Розумування д-ра Алдермена цікаві для нас через те, що серед нашої старої імміграції треба налічити коло 50 процентів неграмотних. Отже коли цеї іміграції є 250 тисяч, то ми маємо коло 125,000 неграмотних людей. Яку матеріяльну, грошеву, втрату представляють ці українські неграмотники?

ЩО МИ НА ЦЕ?

Пройшовши до переконання про великі втрати від неграмотности, Адміністрація Поступу Праць взялася за викорінення неграмотности.

Адміністрація Поступу Праць має тепер 40,000 учителів, які навчають у своїх клясах 2 міліони студентів.

Що робиться з неграмотністю в нас?

ЧИТАЧ ВІДГУКУЄТЬСЯ.

На новинку в ч. 29. „Свободи" під заголовком „Найбільша копальня золота в Америці" відгукується гр. Филип Ясновський з Шарпсвил, Па. Він пише:

„В новинці написано, що ця копальня була відкрита тому 24 роки. Це помилка, бо тому 25 літ, як я робив у тій копальні золота, вона вже була пробита до глибини 400 стіп. Вона називалася „Голлінґер Голд Майн. Вона видавала денно коло 400 тон руди („ор"), з чого вироблювано 2 до 3 кавалки золота. Кожний кавалок виглядав як кавалок мила й вартував $14,000.

„У тій самій місцевости, півтори милі далі, є інші копальні золота, як МекТайер, Микинайн, Шумейкер, Норт Темсон.

„Українці становлять коло половини всх робітників. Всі вони з східньої Галичини. Майни положені далеко в північній частині Канади, де зима треває 9 місяців, а літ 3. Мене арештовано в 1915-тім році як австріяка й запроторено до „кемпів". По виході з них я до копальні вже не вертався".

Грамотність гр. Ясновського

(станула) в добрій пригоді не тільки йому самому, але й нам. Він прочитав собі новинку про околицю, що має велике значіння для нього особисто, а ми завдяки його споминам довідалися більше про цю цікаву копальню від людини, що сама знає її зо свого досвіду.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Вистава оперети „Запорожець за Дунаєм".

В неділю, 7. лютого ц. р., поставлено в одній з кращих концертових галь у Пасейку нашу безсмертну оперету „Запорожець за Дунаєм". Ролі були обсаджені так: Карась — М. Швець, Одарка—Ніна Шевченко, Оксана — Лідія Корецька, Андрій — Й. Дмуховський, султан — М. Зотоф, Імам — С. Давидович. Дириґував оперетою о. С. Мусійчук. Групово-хорові сцени виконав місцевий хор. ім. Лисенка.

Назагал вистава випала добре. Були місця, які навіть можна назвати блискучими. Передовсім надзвичайно гарно виконала свою ролю пані Корецька. Вона справжня артистка, в повнім того слова розумінню. Чудовий голос, гарна інтерпретація, виразна дикція, багато справжнього, а при тім добре контрольованого чуття. Хоч саля не дуже грішила акустикою, проте її спів був справжньою мистецькою насолодою.

Добре виконав свою ролю також п. М. Швець. На жаль, діяпазон мистецьких креацій пана Швеця є відносно вузький і в усіх своїх сценарних ролях він дуже до себе подібний. Не зашкодилоб глибше вдумуватися в характери, які віддається на сцені. Пані Шевченко має дуже сильний голос, що у форте-позиціях захоплює слухачів. Подекуди московська вимова слів псувала ефект. Й. Дмуховський розпоряджає непересічним тенором. Деякі місця випали надзвичайно добре. В деяких моментах недописувала драматична гра. Достроювалось добре до гри Зотоф у ролі султана і Давидович у ролі Імана.

Дуже добре випали також гуртово-хорові сцени, в чому безперечно велика заслуга о. Мусійчука, як режисера цеї вистави і дириґента хору. Орхестра слаба.

Учасник.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Ділимося сумною вісткою, що померла у самім розквіті життя д-р МАРІЯ ПЕЛЕХОВИЧ, дочка бл. п. о. Йосифа Пелеховича. Покійна була лікаркою. Саме тому рік зачала самостійно практикувати в Вустер, Масс., і то з повним успіхом, скінчивши передтим університетські студії з найвищим відзначенням та відбувши практику. Похорон відбудеться в четвер, дня 11-го лютого 1937 р., в годині 1.30 пополудні, з похоронного заведення George Sessions Funeral Parlors, 71 Pleasant St., Worcester, Mass.

Рідня.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляємо Товариства, Братства, Церковні громади, Бл. Отців, Дяковчителів і всіх Жертвовавців, котрі жертвували жертви на похорон пок. МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА, що ЗБОРИ відбудуться в середу, 17-го лютого, в У. Н. Домі під ч. 217 Іст 6-та вул., в годині 8-мій ввечір. На зборах буде справоздання комітету і рішення, що зробити з остальми грішми. 34

За Комітет: Яків Корнат, предс.; Мик. Кобзістий, секр.; Ілля Наликій, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляємо всіх членів Бр. св. Василія, від. 339, що квартальні збори відбудуться в суботу, 13. лютого, в годині 6-тій ввечір, в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори в призначений час, бо є багато відділових справ до полагодження, як також буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. Довгуючих членів просимо прийти і вирівняти свої залеглости. — Іван Сорока, Макс., предс.; Іван Соорка, Мих., кас.; Олекса Дьорка, секр., 437 W. Westmoreland St., Phila, Pa.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 192, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 2-гій пополудні, в галі У. Н. Дому при Кінґ ул. На зборах буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. — Кіндрат Довганюк, предс.; Максим Суханчик, кас.; Матвій Полішко, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 3-тій пополудні, в гали де звичайно. Обовязком кожного члена є прийти на збори, бо буде вибір делегатів на конвенцію У. Н. Союзу. Просимо довгуючих членів вирівняти свій довг по змозности, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Андрій Яричевський, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє, що збори відбудуться 30. лютого, в годині 8-мій ввечір, під ч. 724 Лісонард ул. На ті збори повинен прийти кожний член, бо маємо багато важних справ. Котрі члени не заплатили своїх вкладок, повинні прийти і вирівняти свої залеглости. Нагадуємо членів, щоб прийшли і взяли собі тікети на баль, котрий мається відбути. Просимо членів привести нових членів. — Василь Шимко, предс.; Михайло Більський, секр.; Стефан Неделатий, кас.

ФРЕНКФОРД, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, точно в годині 3-тій пополудні, в Клюбі Горожан, 2171 Вакелінс ул. Всі члени мають прийти на ті збори, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени, коли не вирівняють своїх вкладок цього місяця, будуть суспендовані. Обовязком кождого члена й членниці У. Н. Союзу є прийти на ці збори, бо буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. Не приявний на цих зборах члена буде караний згідно з ухвалою. — М. Шанайд, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, точно в годині 12 пополудні, в Р. Н. Домі, 620 Мортон ул. Просимо всіх членів обовязково бути на тих зборах, бо буде вибір делегата на конвенцію У. Н. Союзу. На 1937 рік до уряду ввійшли: Яцко Ташик, предс.; Павло Закорчемний, кас.; Василь [illegible]вак, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Тов. Просвіта, від. 312 У. Н. Союзу повідомляє всіх членів, що мітинг відбудеться в пятницю вечер о годині 8-мій, дня 12-го лютого, в церковній галі. Проситься конечно прийти на означений час. За уряд: [illegible] Дибайло, предсідатель, В. Хміль, секретар.

—Я зірвала з нареченим.

—Чому?!

—Бо він занадто недогадливий.

—Якто?

—Вчора, як знаєш, були мої імянини. Він спитався передучора мене, чи я не хотіла би, щоб він купив мені щось із тієї нагоди. Я сказала: „Добре, принеси мені щось на шию!"

—І щож він купив тобі?

—Уяви собі! Він приносить мені кусник мила!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в понеділок, 15-го лютого, в годині 7-мій ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження, як рівнож буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. На річних зборах вибрано той самий уряд, що був минулого року. — М. Баран, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Сестр. Неп. Зач. Діви Марії, від. 290, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членниць, що збори відбудуться в неділю, 14-го лютого в годині 2-гій пополудні. Обовязком кожної членниці є явитись на цих зборах, бо маємо важну справу. На цих зборах буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. — Варвара Шандровська, предс.; Анна Хімяк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 352, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 14. лютого в годині 1-шій пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження, як також буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. — Г. Бандровський, пр.; М. Гавриляк, кас.; С. Мелько, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів прийти на означений час. На цих зборах буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Напоминаємо усіх членів, щоб свої місячні вкладки платили що місяця найпізніше до 24-го. За членів, котрі не заплатять до назначеного дня, вкладок не будемо висилати, бо каса вичерпана. — Семен Сверидюк, предс.; Іван Лаврук, кас.; Олекса Гадз, секр., R. D. 2, Vernon, N. Y.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. лютого, в годині 7-мій ввечір, під ч. 386 Джанстон Еве. Просимо прийти, як члени так і членниці, бо маємо важні справи до полагодження. Буде вибір делеґата на конвенцію, то просимо прийти на означений час. Збори замикаємо 9:30 найпізніше. Подаємо до відома всім членам, що на річних зборах в січні вибрано такий уряд на 1937 рік: Микола Пунчик, предс.; Микола Янкович, заст.; Василь Черепака, кас.; Василь Глива, секр.; Осиф Дудич, заст.; Стефан Чомко, Микола Демкович, контрольори. Хорими членами занимається уряд. — Микола Пунчик, предс.; Василь Черепака, кас.; Василь Глива, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляємо членниць і членів Бр. Сош. св. Духа, від. 237, що звичайні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, точно в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі. На деннім порядку є дуже важні справи, тож нема ріжниці, чи хто з членів платить до місцевої каси чи ні, то на ті збори повинен явитися конечно. Буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Пригадуємо українським родичам, що У. Н. Союз позаводив модерні Грамоти для старших і для дітей. Платить зворот готівкою, дає дивіденди в заміні місячних вкладок. Нема вже ріжниці від асекураційних компаній. Прийдіть на ті збори, упишіться сами і своїх дітей упишіть до своєї організації, У. Н. Союзу. — Теодор Сорока, предс.; Григорій Забитко, кас.; Григорій Стеців, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 219, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. лютого, точно в годині 8-мій ввечір, укр. прав. церкві, 179 Корт ул. На ці збори обовязком є кожного члена прийти, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Просимо членів платити свої місячні вкладки точно, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Дорошенко, предс.; М. Соколовський, кас.; Андрій Мудровський, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. лютого, в годині 2-гій пополудні, в парохіяльній гали. Просимо всіх членниць прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. На цих зборах буде вибір делеґатки на конвенцію У. Н. Союзу. Тому кожна членниця обовязково має бути приявна на зборах. Приходіть точно на означений час, на другу годину, бо в 6-тій годині ввечір саля буде занята на іншу імпрезу. На річних зборах вибрали до працора Анну Максимців. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 13. лютого, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. росимо членів прийти на збори на час, бо є важні справи до полагодження. На тих зборах буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Також буде справоздання з балю. Члени, котрі мали тікети до розпродажі, повинна тих зборах звернути належитість. З причини не відбуття зборів у січні, багато членів є довжних зі своїми вкладками, тому просимо довгуючих вирівняти свої залеглости на цих зборах. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за місяць січень і лютий, будуть суспендовані. — Е. Нарницький, секр.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(112)

Тарзан і Олд Таймер опинилися над берегом ріки. Хоч як верещав Люлімі, щоб їх зловити, ніхто з людей-леопардів не відважувався вийти з замку. Приказавши Олд Таймерові всісти в один човен, він сам почав спихати на воду всі остали човни. В той спосіб він унеможливив їм погоню, а також утечу з цього острова, бо ріка, що окружала його, була повна крокодилів.

Потім Тарзан ускочив у човен Олд Таймера і вони скоро обидва подалися вниз рікою. Та вже по кількох хвилинах Тарзан приказав підїхати до берега. Вискочивши на беріг, Тарзан приказав Олд Таймерові: „Ти їдь далі вниз рікою. Не висідай на беріг, бо в лісах ще можуть вештатися загони людей-леопардів. А я йду шукати білої дівчини".

Тарзан догадався, що Боболо мусів враз з дівчиною вже десь висісти на беріг. Воно справді так було. Проїхавши кільканацять миль, він враз зі своїми слугами і Калі Бвані висів на беріг і подався до одного племени карликів, які були дуже малі ростом, але дуже жорстокі своєю вдачею. Це племя називалося бебети. У них він плянував залишити на час дівчину.

Висівши на беріг, ціла ґрупа подалася в глибину нетрів, де за розрахунками Боболя було леговище бебетів. Дорога була дуже тяжка. Калі Бвана нагадала собі свою подорож, коли перший раз зловили її люди-леопарди і вели в напрямі свого замку. І тоді вона не знала, що станеться з нею, і тепер вона очікувала найгіршого. Тропічне сонце пекло її немилосерно.